

Motion till riksdagen 2022/23:600

av **Marléne Lund Kopparklint (M)**

Behandlingsmetoder för dömda pedofiler

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge direktiv om att metoder och behandlingar som Kriminalvården använder sig av ska vara evidensbaserade och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge direktiv om att Kriminalvården ska använda sig av behandlingsmetoder mot pedofili som man vet har vetenskapligt bevisad effekt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att komplettera Kriminalvårdens regleringsbrev och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en nationell strategi för hur dömda pedofiler ska ta del av evidensbaserade behandlingsmetoder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda den norska påföljden ”förvaring” och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Konsekvenserna av att utsättas för sexualbrott som barn är kända och är en akut folkhälsofråga. Personer som har blivit utsatta för flera traumatiska upplevelser i barndomen löper tolv gånger större risk att begå självmord än övriga. Sexuella övergrepp är en traumatisk upplevelse och enligt Stiftelsen Allmänna Barnhuset blir 20 procent av alla barn i Sverige utsatta för sexuella övergrepp. Det motsvarar ungefär 452 000 barn.

För att uppnå en förändring av beteendet hos personer som gör sig skyldiga till sexuella övergrepp så att de inte återfaller i brott krävs kunskapsbaserad behandling. Det är därför viktigt att de program som används inom kriminalvården är evidensbaserade. Men också att det finns krav på och incitament för att den här kategorin dömda måste ta del av någon typ av behandlingsprogram under fängelsetiden för att minska risken för återfall. Den typen av krav och incitament finns inte idag.

Anmärkningsvärt är också att Kriminalvården under tjugo års tid har behandlat pedofiler med en metod som myndigheten själv redan år 2013 konstaterade att det inte fanns några statistiska slutsatser för att den hade effekt. Vidare konstaterades det att den använda metoden till och med kunde öka risken för återfall i sexualbrott mot barn. Trots denna insikt praktiserade Kriminalvården denna metod åtminstone in på 2019. Det är anmärkningsvärt och fullständigt oacceptabelt att myndigheter kan låta ”behandlingar” pågå, behandlingar som de själva insett inte fungerar och som kanske till och med har bidragit till att öka återfallsrisken. Undertecknad anser därför att Kriminalvården bör åläggas att hålla sig uppdaterad om de senaste evidensbaserade metoderna och samtidigt fortbilda sin personal i fråga om de nya kunskaper som finns. Detta bör skrivas in i myndighetens regleringsbrev.

Vi kan inte ha lite halvt osäkra åtgärder som vi tror har effekt och som vi tror används som metod för att förebygga sexualbrott mot barn. Ett tydligt exempel på detta är den frivilliga farmakologiska behandlingen inom kriminalvården, eller kemisk kastrering som det ofta kallas. Det finns pågående forskning i Sverige om detta och enligt läkarna/forskarna visar den på goda resultat. Eller? Enligt riksdagens utredningstjänst har endast 40–50 personer gått i sådan behandling sedan 2018. Utredningstjänsten kunde inte få fram om det finns vetenskapliga studier som visar att behandlingen har god effekt. Man kunde heller inte följa upp hur många som har fullföljt behandlingen eftersom Kriminalvården inte följer upp detta. Av uppgifterna framgår heller inte hur många av de klienter som deltar i behandlingen som har dömts för sexualbrott mot barn.

I Norge finns en påföljd som benämns förvaring. Det ger domstolar rätt att avgöra hur länge en person ska sitta inlåst, något som kan förlängas till dess att återfallsrisken inte längre bedöms som hög. Undertecknad anser att det bör utredas om en liknande påföljd kan införas i Sverige.

Vi måste ha ordning och reda i fråga om de metoder som vi lutar oss mot och som vi tror har effekt. Detta måste regeringen ha koll på. Samhällets skyddsnät har brutit under alltför många år. Det ska vara viktigare att skydda våra barn än att undvika att trampa en potentiell förövare på tårna. Barns rätt att inte utsättas för risker ska sättas i främsta rummet.

När det gäller farmakologisk behandling för personer som har begått sexualbrott borde det utredas om det har god effekt. Det borde också följas upp hur många som fullföljer behandlingen.

Den forskning som vi ska luta oss mot måste också säkerställas och inte baseras på uppgifter som lämnas på frivillig basis där dömda pedofiler ska svara på frågor som rör deras sexualitet och sexuella drift. På så vis kan man inte kontrollera att uppgifterna stämmer.

Marléne Lund Kopparklint (M)